

Jaarverslag

2004

**Dierexperimentencommissie
Wageningen Universiteit**

JAARVERSLAG 2004 van de DEC van Wageningen Universiteit

- a) De samenstelling van de Dierexperimentencommissie van Wageningen Universiteit is als volgt:
- X - Deskundigen op het gebied van de dierproeven: [REDACTED]
 - X - Deskundigen op het gebied van alternatieven voor dierproeven: [REDACTED]
 - X - Deskundigen op het gebied van de proefdieren en hun bescherming: [REDACTED] (vanaf augustus) en [REDACTED] (tot en met mei)
 - X - Deskundigen op het gebied van ethische toetsing: [REDACTED]
- b) Overzicht dierproeven waarover in 2004 advies werd uitgebracht:

Onderwerp: Anticipatie op een beloning: verbetering voor het welzijn van standaard gehuisveste biggen (2003075)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 60 varkens. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Indirecte genetische effecten op groei van Nijtilapia (2003217)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht duidelijker aan te geven wat het uiteindelijke doel van de proef is. Daarnaast is de onderzoeker verzocht de tweede zin van vraag 1b 'Agressie van van dien' te verwijderen aangezien de DEC deze niet terzake doende acht. Tevens heeft de DEC verzocht het benodigde aantal dieren (450) en het benodigde aantal bakken beter te onderbouwen en aan te geven hoe de vissen over de bakken worden verdeeld. Bovendien is de onderzoeker verzocht vraag 4a t.a.v. 'eigen kweek' nader toe te lichten, aangezien dit niet overeenkomt met het vermelde bij vraag 5a. De onderzoeker is verzocht vraag 5b uitgebreider in te vullen. Bovendien is de onderzoeker verzocht toe te lichten wat bedoeld wordt met 'observeren van gedrag' en heeft zij de suggestie gedaan het gedrag van de dieren te filmen. Tenslotte heeft de DEC verzocht aan te geven, hoe het wegen van de vissen plaatsvindt.

Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 450 vissen, op voorwaarde dat bij ernstige agressie direct zou worden ingegrepen en dat de dieren meerdere keren per week zouden worden gecontroleerd door een artikel-12-bevoegde. Voorts heeft de DEC de onderzoeker verzocht achteraf verslag te doen van het verloop van de proef en het gedrag van de dieren te registreren. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Activiteit van koelen gedurende periode van negatieve energiebalans (2003222)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 10 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht in de registratiecodetabel de 2 bij 6 (belang van de proef) te wijzigen in een 1. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 50 runderen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Invloed van selectie op immunocompetentie bij leghennen op kuikenkwaliteit bij uitkomst (2004001)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 3 maanden

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 205 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: De invloed van synchronisatie van nutrienten op de benutting bij kalveren; de proefperiode (2004003)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 4 maanden

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 54 runderen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Oefening en training medewerkers (2004004)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 11 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de proef te wijzigen, aangezien het paard, de schapen en de runderen niet worden gedood (vraag 8). Daarnaast is verzocht de chirurgie waar mogelijk eerst terminaal te oefenen. Tevens is verzocht bij vraag 6a (proefschema/ proefbehandelingen) te melden dat in overleg met de proefdierdeskundige technieken kunnen worden toegevoegd. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 40 varkens, 40 kippen, 1 paard, 5 schapen en 10 runderen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Biochemische karakterisering van synaptonemale complexen van de rat (2004005)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 10 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht in de registratiecodetabel de 1 (geen van deze technieken) bij 9 (bijzondere technieken) te wijzigen in een 2 (doden zonder voorafgaande handelingen). Tevens heeft de DEC verzocht te melden dat de ratten van h[REDACTED] naa[REDACTED] worden vervoerd en daar gedood. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 75 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Karakterisering van synaptonemale complexen bij de muis (2004006)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 11 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht in de registratiecodetabel de 1 (geen van deze technieken) bij 9 (bijzondere technieken) te wijzigen in een 2 (doden zonder voorafgaande handelingen). Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 50 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Verkrijgen antilichamen tegen het cytokines IL-10 en TGF-beta (2004007)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten van dieren

Periode toestemming: 4 maanden

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 4 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect van trillingen in het pulsatievacuum op de melkafgifte en het diergedrag tijdens het melken

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 1 maand

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 12 runderen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Invloed van beercontact op oxytocine release tijdens de migratie van embryo's (geen aanmeldcode, proefcode 4008)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 2 weken

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 8 varkens. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Trypanoplasma borrelli en Trypanosoma carassii infectie van de karper (2004009)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten van dieren

Periode toestemming: 10 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij vraag 10 de artikelbevoegdheid van de direct betrokkenen correct te vermelden. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 40 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Cursus Proefdierkunde Wageningen (2004010)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 6 maanden

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 60 muizen, 60 ratten en 8 konijnen, op voorwaarde dat de dieren die in mei subcutaan worden ingespoten niet nogmaals worden ingespoten in september. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Vergelijking van trofische specialisaties en prestaties bij grazende vissen' (2004011)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 11 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht het aantal te gebruiken dieren te wijzigen in '90' i.p.v. 80, gezien het gebruik van 10 gezelschapsdieren. Daarnaast heeft de DEC verzocht te motiveren waarom hij 10 barbelen wil gaan gebruiken en niet 20 (zoals bij de 2 andere vissoorten die uit het wild komen). Tevens is de onderzoeker verzocht aan te geven, welke criteria worden gehanteerd om vissen uit de proef te nemen en hoe de dieren worden gedood. Bovendien heeft de DEC de onderzoeker gevraagd of het mogelijk is de vissen na de proef terug te zetten in het wild. Tenslotte is de onderzoeker verzocht in de registratiecodetabel de vissen op te splitsen. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 90 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect van fijn stof op het cardiopulmonaire systeem (2004012)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. hart- en vaatziekten bij de mens

Periode toestemming: 10 maanden

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 40 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Bepaling van the funktie van het FIAF gen met behulp van muizen die FIAF tot overexpressie brengen (2004013)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 9 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de mate van ongerief, gezien het aantal handelingen, te wijzigen in gering/ matig (i.p.v. matig). Tevens is de onderzoeker verzocht vraag 5b uitgebreider te beantwoorden. Daarnaast heeft de DEC de onderzoeker verzocht in de registratiecodetabel de 3 bij kolom 3 (herkomst dieren) te wijzigen in een 1 en de 4 bij 11 (pijnbestrijding) ook in een 1. Daarnaast is de onderzoeker verzocht bij vraag 7 aan te geven dat er geen anesthesie wordt toegepast. Tot slot is de onderzoeker verzocht de dieren te splitsen in 3 typen en hier de andere vragen op aan te passen. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 96 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect of dietary starch on digestibility and faecal characteristics in Tilapia in relation to waterquality management. (2004014)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 5 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de vissen op te splitsen in 3 groepen (20, 160 en 480). Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 660 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Zuurstofconsumptie door tadpole-larven van de klauwkikker, Xenopus laevis (2004015)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 1 maand

Advies: De DEC heeft de onderzoeker gevraagd of het mogelijk is 20 net uitgekomen dieren te vervoeren naar Wageningen i.p.v. een legsel van ongeveer 100 eieren waarvan er 80 moeten worden afgemaakt. Na beantwoording heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 100 amfibieën. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Cytokineexpressie in celpopulaties na immuunstimulatie van 2 weken oude karpers (2004016)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 6 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de laatste zin van vraag 7 te wijzigen in ".....dat de dieren geen merkbare nadelige gevolgen ondervonden ...". Daarnaast is de onderzoeker verzocht aan te geven welke criteria gehanteerd worden om dieren uit de proef te nemen. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 252 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: De effecten van soja op het ontwikkelen en voorkomen van sepsis. Vergelijk van soja en modelstof genisteïne. (2004017)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht beter te beargumenteren waarom hij de rat als proefmodel gebruikt. Tevens is verzocht bij 6a de zin 'een paar oefensessies zorgen voor een vrijwel stressloze.....' weg te laten. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 37 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Moment of immunological adaptation or sensitivity for cold stress (2004018)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten van dieren

Periode toestemming: 1 maand

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de dieren op te splitsen (o.a. qua mate van ongerief). Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 40 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Is training belangrijk voor de lichamelijke ontwikkeling (voornamelijk spieren) en het welzijn van vissen? (2004019)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming:

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht eerst het pilotexperiment uit te voeren en daarna de aanvraag opnieuw (gewijzigd) in te dienen. De DEC heeft t.b.v. de nieuwe aanvraag aangegeven dat enkele codes in de registratiecodetabel niet correct waren en dat vraag 4c en 6a, qua aantal benodigde bakken niet corresponderden. Tevens heeft de DEC de onderzoeker verzocht vraag 10 (direct betrokkenen) correct in te vullen. Na uitvoering van de rapportage heeft de DEC nog enkele aanvullende vragen gesteld. De DEC heeft de onderzoeker verzocht de proef aan te passen qua looptijd, aangezien ook de observatie aan het einde van de proef bij de proefperiode hoort. Tevens is verzocht aan te geven hoelang de training (= verhogen stroomsnelheid) duurt, hoe groot de bak is (hoeveel liter). Daarnaast is verzocht het personeel van de visaccommodatie te vermelden bij direct betrokkenen. Bovendien is de onderzoeker verzocht aan te geven dat geen pijnbestrijding maar wel anesthesie wordt toegepast. Tenslotte is gevraagd de definitieve evaluatie van de pilot naar de DEC te sturen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 360 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect van zwemtraining op de ontwikkeling van skelet en spieren bij zebravis (2004020)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 3½ maand

Advies: De DEC heeft deze aanvraag tweemaal besproken. Na de eerste bespreking heeft de DEC de onderzoeker verzocht aan te geven waarom dit onderzoek uitgevoerd dient te worden met zebravissen en dit beter te motiveren bij vraag 4b. Tevens is de onderzoeker verzocht aan te geven, wat de toegevoegde waarde is van het wekelijks wegen van alle vissen en te overwegen of volstaan zou kunnen worden met het tweewekelijks wegen van 20 vissen. Bovendien heeft de DEC de onderzoeker geadviseerd de twee bakken in dezelfde ruimte te plaatsen, om te voorkomen dat er verschillen zijn in belichting en dagritme. Bovendien heeft de DEC de onderzoeker verzocht vraag 9 (alternatieven) beter te onderbouwen. Daarnaast is de onderzoeker verzocht in vraag 7 anesthesie en pijnbestrijding om te wisselen en dit tevens aan te passen in de registratiecodetabel (kolom 10 en 11). Tot slot is de onderzoeker verzocht de mate van ongerief per groep op te splitsen en tenzij de frequentie van wegen wordt aangepast, de mate van ongerief voor de laatste groep op 3 (matig ongerief) te stellen. Na de tweede bespreking heeft de DEC de onderzoeker verzocht regelmatig en intensief te controleren, of de dieren de snelheden aankunnen en indien nodig passende maatregelen te nemen. Tevens

heeft de DEC de onderzoeker verzocht toe te lichten, wat hij onder 6.a verstaat onder "na 2 weken training op 4 lichaamslengten per seconde etc.". Daarnaast heeft de DEC aangegeven ervan uit te gaan dat er bij 4.c sprake is van een typefout en dat er zou moeten staan "omdat er dan nog geen training heeft plaatsgevonden". De DEC heeft de onderzoeker bovendien verzocht bij de direct betrokkenen de verzorgers van de visaccommodatie toe te voegen. Tenslotte heeft de DEC aangegeven, dat de vergelijking met ontwikkelende mensenbaby's niet in de afweging is meegenomen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 468 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Ontogenie van het immuunsysteem van de karper. (2004021)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de vragen 1b (het uiteindelijk doel) en 6a (proef-schema) uitgebreider in te vullen en hierbij een tijdreeks te vermelden. Tevens is de onderzoeker verzocht de keuze van de diersoort beter te onderbouwen. Tot slot is de onderzoeker verzocht in de registratiecodetabel kolom 9 (bijzondere technieken) te wijzigen in 02 en kolom 10 (anesthesie) in 1. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 400 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effecten van milieuvreemde stoffen op de ontwikkeling en metamorfose van Rana sp. (V1) (2004022)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 11 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht te beargumenteren, waarom hij uitgaat van een power van 90%, aangezien 80% als standaard wordt gezien. Daarnaast heeft de DEC opgemerkt dat in de tabel bij vraag 3 per abuis een aal staat vermeld. Tevens is de onderzoeker gevraagd, op welke wijze de eipakketten worden verzameld: hoeveel er worden verzameld, waarop dit is gebaseerd en wat er gebeurt met het surplus. Bovendien is de onderzoeker gevraagd, of het voer getest is voor deze diersoort. Daarnaast is de onderzoeker gevraagd of verversing eenmaal (5c) of tweemaal (6a) per week plaatsvindt. De onderzoeker is verzocht bij vraag 7 anesthesie en pijnbestrijding correct aan te geven, aangezien deze zijn verwisseld. Bovendien is de onderzoeker verzocht de mate van ongerief naar boven bij te stellen, gezien het totaal aan handelingen. De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 10 (direct betrokkenen) de status van betrokkenen correct te vermelden. Tot slot heeft de DEC de onderzoeker verzocht, contact op te nemen met de proefdierdeskundige aangezien een aantal gegevens in de registratiecodetabel niet correct was vermeld. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 240 amfibieën. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Oral vaccination of fish with plant derived protein vaccines (2004023)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 10 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de titel van de proef te wijzigen, opdat deze beter van 2004024 en 2004025 te onderscheiden is en beter de lading dekt. Tevens heeft de DEC de onderzoeker verzocht vraag 9 (alternatieven) beter te onderbouwen. Daarnaast is de onderzoeker verzocht toe te lichten, hoe de i.p.-toediening te rijmen valt met het doel, om orale vaccins te ontwikkelen. Bovendien is de onderzoeker verzocht de mate van ongerief op 4 (matig/ ernstig) te stellen. Tenslotte is de onderzoeker erop gewezen, dat er, indien er een vervolgonderzoek komt, een nieuwe aanvraag dient te worden ingediend. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 12 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Oral vaccination of fish with plant derived protein vaccines (2004024)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 10 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de titel van de proef te wijzigen, opdat deze beter van 2004023 en 2004025 te onderscheiden is en beter de lading dekt. Tevens heeft de DEC de onderzoeker verzocht vraag 9 (alternatieven) beter te onderbouwen. Daarnaast is de onderzoeker verzocht te motiveren, waarom de toediening van stoffen anaal plaatsvindt, terwijl het doel gericht is op orale toediening. Bovendien heeft de DEC de onderzoeker in overweging gegeven deze proef na proef 2004025.a uit te voeren, aangezien dan duidelijk is, of de stof daadwerkelijk opgenomen wordt. Daarnaast is de onderzoeker verzocht het totaal aantal vissen op 22 te stellen, zowel bij vraag 3, als in de

registratiecodetabel (kolom 4). Tenslotte is de onderzoeker verzocht meer informatie te verstrekken over de toegediende stoffen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 22 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Oral vaccination of fish with plant derived protein vaccines (2004025)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 10 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de titel van de proef te wijzigen, opdat deze beter van 2004023 en 2004024 te onderscheiden is en beter de lading dekt. Tevens heeft de DEC de onderzoeker verzocht vraag 9 (alternatieven) beter te onderbouwen. Tenslotte is de onderzoeker verzocht bij vraag 9 de term "immunisatie experimenten" te wijzigen aangezien dit niet op deze proef van toepassing is. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 15 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Met betrekking tot 2004023, 2004024 en 200425 heeft de DEC de onderzoeker verzocht aan te geven, hoe deze 3 proeven zich tot elkaar verhouden en hoe ze passen in een groter kader. Dit maakt de beoordeling van de verschillende onderdelen beter mogelijk. De onderzoeker is verzocht hierbij met name in te gaan op de vraag, waarom deze verschillende stappen noodzakelijk zijn en waarom niet meteen voor orale toediening is gekozen.

Onderwerp: Histofysiologie van de Immunrespons (2004026)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven voor welke doelen de dieren worden gebruikt. Daarnaast is verzocht bij te houden, hoeveel dieren voor welk doel nodig zijn en deze lijst bij het einde van de proef aan de DEC te sturen. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven hoe vaak kleine hoeveelheden bloed nodig zijn in verband met het eventueel tappen van de dieren. In dit verband is verzocht de bloeddonoren twee keer te tappen, wanneer er tenminste 1 maand tussen de twee handelingen zit. Daarnaast is de onderzoeker verzocht aan te geven bij welke projecten de 3 senioronderzoekers zijn betrokken. Tot slot is verzocht de aan de proefdierdeskundige verstrekte aanvullende informatie in het dierproefregistratiesysteem toe te voegen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 400 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Bepaling van het gecombineerd effect van Wy14643 en vasten op lucoseproductie in de lever in wildtype and PPARalpha null muizen (2004028)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij de mens

Periode toestemming: 5 maanden

Advies: De DEC heeft geconstateerd dat bij vraag 6.a. wordt gesproken over intraveneuze toediening, terwijl bij vraag 6.c. i.p. wordt vermeld. De DEC ging ervan uit dat i.p. bedoeld werd en heeft de onderzoeker verzocht dit correct te vermelden. Bovendien heeft de DEC de onderzoeker verzocht de proefopzet nader toe te lichten, met name met betrekking tot de keuze van de groepen en het ontbreken van controlegroepen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 20 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Verschil tussen Methionine en Lysine deficientie in het voer op de gewichtsonwikkeling van de rat (2004029)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 10 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de proefdierdeskundige te melden, wanneer de gastmedewerkers worden betrokken bij de proef. De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 48 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: facilitatie konijnen (2004030)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 9 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht, om de dieren ook 's nachts individueel te huisvesten, aangezien anders te verwachten is, dat er zeer veel agressie zal optreden. Tevens heeft de DEC gevraagd aan te geven, of het tijdstip van fourageren aansluit bij het natuurlijke gedrag van de konijnen

(fourageren gedurende schemertijd). Voor de volledigheid heeft de DEC de onderzoeker erop gewezen, dat voor de aanschaf van konijnen bij een niet-erkende proefdierfokker toestemming van de inspectie vereist is. Bovendien heeft de DEC de onderzoeker verzocht de proefdierdeskundige te raadplegen over het feit dat in het tweede gedeelte van de proef verschillende rassen op hetzelfde stukje grazen. De DEC vermoedde dat er dan agressie zou optreden. Tenslotte heeft de DEC de vraag voorgelegd, of het toevoegen van commercieel voer niet van invloed is op de uitkomsten van de proef en hoe interferentie met het grazen voorkomen wordt. De DEC heeft geadviseerd de opname van commercieel voer te registreren. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 16 konijnen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: facilitatie ganzen (2004031)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 9 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de herkomst van de dieren te wijzigen in 1 (geregistreerde fok/ aflevering in Nederland). De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 20 ganzen ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Bacteriële translocatie door de darmwand bij biggen-vervolg (2004032)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten van dieren

Periode toestemming: 9 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht, naar aanleiding van de twee doelen, elk doel als een aparte proef te behandelen en daarom in aparte aanvragen aan te melden of duidelijker te formuleren waarom zij beide deel uit maken van één aanvraag. Daarnaast heeft de DEC de onderzoeker verzocht aan te geven wat hij met het tweede deel van de proef beoogt; zowel de vraagstelling als de doelstelling waren niet geheel duidelijk. De onderzoeker is verzocht aan te geven wat voor de 450 biggen de onafhankelijke variabele is. Daarnaast heeft de DEC verzocht het aantal dieren te motiveren en aan te geven, om hoeveel dieren het gaat (450 of 480 dieren). Tevens is verzocht aan te geven hoeveel bloed er wordt afgenomen per keer. Bovendien heeft de DEC geadviseerd het bloed telkens af te nemen van andere biggen, aangezien het te verwachten valt, dat anders bij de laatste bloedafnames vooral stress gemeten zal worden. Tenslotte heeft de DEC geadviseerd het geslacht van de dieren te registreren en in overweging gegeven t.b.v. doel 1 dieren van hetzelfde geslacht te gebruiken. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 480 varkens. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Vergelijken van McMaster tellingen en kwantitatieve PCR in mest van eenmalig en herhaaldelijk Eimeria geïnfecteerde kuikens op roosters en strooisel (2004033)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten van dieren

Periode toestemming: 6 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker gevraagd de mate van ongerief naar boven bij te stellen aangezien bij vraag 1.b. wordt gesproken van aanzienlijke schade en welzijnsproblemen. Tevens is de onderzoeker verzocht aan te geven wat de motivatie is voor de verdeling van 50, 500 en 50.000 (en geen 5.000) gesporuleerde oöcysten. De DEC heeft verzocht de gehele proef op één locatie uit te voeren, aangezien herhaald transport het ongerief vergroot. Voorts heeft de DEC de vraag voorgelegd, of het afnemen van 0,5 ml bloed bij kuikens van 6 dagen wel mogelijk is en of hiervoor geen alternatief bestaat, bijvoorbeeld een geringere bloedafname. Daarnaast bespeurde de DEC een tegenstrijdigheid in de aanvraag: Bij vraag 6.a. wordt gesproken van het bepalen van laesiescores, terwijl bij vraag 9 aangegeven wordt, dat er bewust voor gekozen is, geen laesiescores te bepalen. De onderzoeker is verzocht dit toe te lichten. Bovendien heeft de DEC verzocht bij vraag 8 in te vullen: "het dier is gedood in het kader van de proef". Daarnaast is verzocht te motiveren, waarom gekozen is voor cervicale dislocatie, terwijl T61 gebruikelijk is. Tenslotte heeft de DEC de vraag voorgelegd, of overwogen is een normale nachtlengte van 6-8 uur toe te passen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 64 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Fok genetisch gemodificeerde C57black muizenstam (oestrogeen gevoelig). (2004034)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. kanker bij de mens

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven of het hier werkelijk oestrogeengevoelige dieren betreft, zoals de titel aangeeft. De DEC heeft verzocht de herkomst van de dieren te wijzigen in

X 1 (geregistreerde fok/ aflevering in Nederland). Tevens is verzocht, wellicht ten overvloede een goed welzijnsdagboek bij te houden. Tenslotte is verzocht na te gaan, of deze proef past binnen de vergunning van [REDACTED] i.v.m. het gebruik van genetisch gemodificeerde dieren. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met de proef. Het aantal dieren is op 0 gesteld, aangezien het om de fok gaat en om een dubbele boekhouding te voorkomen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Veranderende grasstructuur en foerageergedrag van konijnen (2004035)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 7 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker gevraagd, of het tijdstip van fourageren aansluit bij het natuurlijk gedrag van de konijnen (fourageren gedurende schemertijd). Daarnaast heeft de DEC verzocht aan te geven, waar de konijnen zijn gehuisvest. Tevens heeft de DEC geadviseerd bij te voeren bij een bovennormale gewichtsafname van 20%. Tevens is de onderzoeker verzocht de code voor herkomst wijzigen in een 1 (geregistreerde fok/ aflevering in Nederland). Tenslotte heeft de DEC aangegeven ervan uit te gaan, dat er zal worden ingegrepen, wanneer er agressie optreedt. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 6 konijnen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Veranderende groeiselnelheid van gras en foerageergedrag van konijnen (2004036)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 7 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de locatie van de dieren nader te specificeren. Tevens is verzocht de herkomst van de dieren te wijzigen in een 1 (geregistreerde fok/ aflevering in Nederland). Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 6 konijnen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Bloedafname bij runderen t.b.v. productie van testvloeistof voor (humane) bloedanalyse apparatuur (2004038)

Doel: ontwikkeling medische hulpmiddelen/ toepassingen

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij de vraag of de proef wetenschappelijk is getoetst en goedgekeurd "ja" te antwoorden. Tevens is de onderzoeker verzocht onder 7. bij Anesthesie te vermelden dat deze wel is toegepast, aangezien er gebruik wordt gemaakt van een verdovende spray. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 100 runderen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Het effect van een verhoogde cystatineconcentratie op de eiwitdegradatie in de pens (2004039)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 4 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht er zorg voor te dragen dat in het dierproefregistratiesysteem de leerstoelgroep correct wordt weergegeven. Voorts heeft de DEC de onderzoeker verzocht de mate van ongerief te wijzigen in gering/ matig. Daarnaast heeft de DEC de onderzoeker gevraagd aan te geven, hoeveel ml. pensvloeistof gemonsterd wordt. Tenslotte is de onderzoeker verzocht aan het einde van de proef contact op te nemen met de proefdierdeskundige, om te overleggen over de bestemming van de dieren. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 4 schapen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Onderzoek naar de werkzaamheid van een nieuwe methode voor kwantitatieve Salmonellabepaling na experimentele infectie (2004040)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 2 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht in de registratiecodetabel onder kolom 3 aan te geven dat er sprake is van hergebruik. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 4 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect van homotopen op complementlevels en -consumptie van de kip (2004041)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten van dieren

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht te beargumenteren, waarom in deze proef gekozen is voor het gebruik van deze specifieke selectielijn en niet voor "gewone kippen". Daarnaast heeft de DEC de vraag voorgelegd, of bloedafname op dag +7 niet aan de late kant is voor het meten van complementverschillen en in overweging gegeven dit op dag +1 of +2 te laten plaatsvinden. Bovendien is de onderzoeker verzocht bij 6.c. de toediening van KLH en Mycobacterium, alsook de individuele huisvesting toe te voegen als bron van ongerief. Tevens is de onderzoeker verzocht de toediening van KLH en Mycobacterium eveneens te noemen bij vraag 7 (maatregelen ter beperking van ongerief). Tenslotte heeft de DEC gevraagd aan te geven, welke consequenties de behandelingen hebben voor toekomstige generaties van de selectielijn. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 100 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Long-term facilitatie ganzen (2004043)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 3 maanden

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 21 ganzen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt

Onderwerp: Kinetiek van cel-gemedieerde cytotoxiciteit na DNA vaccinatie in karpers. (2004044)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 8 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker gevraagd, of het mogelijk is de vissen te huisvesten per behandeling, dus in drie groepen, aangezien zij veronderstelde, dat dit het knippen van de staartvin overbodig zou maken. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, of er recirculatie plaatsvindt. Na beantwoording heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 54 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Practicum Vruchtbaarheid en Voortplanting (ADP 21802) (2004045)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 6 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij de vraag of de proef wetenschappelijk is getoetst en goedgekeurd "ja" te antwoorden en bij die vraag een uitvoeriger toelichting te geven. Na aanpassing en beantwoording heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 10 varkens. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Identificatie van immuun regulatoire boodschappers in vis dmv micro-array technology (2004046.a/ 2004084)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker gevraagd toe te lichten, waarom gekozen is voor een temperatuurverhoging, terwijl er juist met temperatuurverlaging veel ervaring bestaat. De DEC was van mening dat een temperatuursprong van 10oC erg groot is en heeft de onderzoeker verzocht deze beter te motiveren. Daarnaast heeft de DEC verzocht zowel de temperatuurdaling als de temperatuurstijging geleidelijk te laten plaatsvinden. Bovendien heeft de DEC opgemerkt, dat de temperatuurdaling ook op de controlegroep zou moeten worden toegepast. De DEC heeft tevens gevraagd bij 10 (direct betrokkenen) de namen correct te vermelden en de artikel-12-functionaris toe te voegen, die bij de proef betrokken is. Tenslotte heeft de DEC verzocht in de registratiecodetabel de 02 in kolom 9 te wijzigen in 01. Na beantwoording heeft de DEC de onderzoeker verzocht eerst een pilot uit te voeren, om ervaring op te doen met de temperatuursprong. Na rapportage over deze pilot, waarvoor 4 vissen zijn gebruikt, heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 42 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Vergelijking van het effect van verschillende carrier moleculen op de opname van orale vaccins bij de karper. (2004047)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 8 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht na te gaan of de vragen 7 (beperking ongerief) en 8 (toestand dieren na einde van de proef) correct waren beantwoord en indien nodig te corrigeren.

Tevens heeft de DEC de onderzoeker verzocht bij 6.c. vasten toe te voegen als bron van ongerief. Na aanpassing en beantwoording heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 24 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Practicum Voedingskundige aspecten van levensmiddelen (2004048)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 2 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij vraag 8 (toestand van dieren na einde proef) de CO₂/O₂-verhouding van 2:1 toe te voegen. Na aanpassing en beantwoording heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 8 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Het suppleren van aminozuren: lysine als limiterend aminozuur. (2004049)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 10 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker gevraagd te beargumenteren, waarom C14 als alternatief wordt onderzocht en waarom dit niet in een pilotproef is opgenomen. Daarnaast heeft de DEC de onderzoeker verzocht m.b.t. de Poolse medewerkers aan te geven, hoe lang ze betrokken zijn bij de proef, hoe lang ze bij proeven in Nederland betrokken zullen blijven en wat hun opleiding is. Bovendien heeft de DEC de onderzoeker gevraagd aan te geven waarom hij wil afwijken van het genormeerde lichtschema van 12L/ 12D. Daarnaast heeft de DEC een onjuistheid gesignaleerd bij 6.a.: bij lichtschema is sprake van 9 u donker, van 9.00 tot 16.00 uur. De DEC heeft de onderzoeker verzocht dit te corrigeren. Tevens heeft de DEC de onderzoeker verzocht toe te lichten, wat wordt bedoeld met "de supplementen worden toegediend als enkelvoudig aminozuur" en aan te geven op welke wijze de supplementen worden toegediend. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij vraag 8 (toestand van dieren na einde proef) de CO₂/O₂-verhouding van 2:1 toe te voegen. Na aanpassing en beantwoording heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 52 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Methionine; post prandiaal metabolisme in relatie tot aminozuuraanbod en metabole functies. (2004050)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 3 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker gevraagd aan te geven wat het beleid is t.a.v. het gebruik van reservedieren, aangezien zij constateerde, dat er geen reservedieren zijn opgenomen in de proefopzet. Daarnaast heeft de DEC verzocht te beargumenteren waarom de onderzoeker wil afwijken van het genormeerde lichtschema van 12L/ 12D. Tenslotte heeft de DEC de onderzoeker verzocht m.b.t. de Poolse medewerkers aan te geven, hoe lang ze betrokken zijn bij de proef, hoe lang ze bij proeven in Nederland betrokken zullen blijven en wat hun opleiding is. Na aanpassing en beantwoording heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 39 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Opwekken van polyclonale antilichamen in de kip tegen 3 plantaardige eiwitten. (2004051)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 5 maanden

Advies: De DEC heeft aangegeven, dat ze zich in dit geval (bij wijze van uitzondering) kon vinden in het gebruik van 2 dieren per eiwit, aangezien het gaat om een nieuwe categorie antigenen. De DEC heeft de onderzoeker verzocht achteraf aan de DEC te rapporteren, hoe de proef is verlopen. Tevens heeft de DEC gevraagd in de registratiecodetabel kolom 9 te wijzigen in 14 (opwekken van poly- en monoclonale antistoffen). Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 6 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Geitenstam met genetisch schilddklierdefect. (2004052)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij de mens

Periode toestemming: 11 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven, of het mogelijk is met ingevroren embryo's te werken. Tevens heeft de DEC verzocht concreter aan te geven welke plannen er zijn voor deze dieren en de mate van ongerief te wijzigen in gering/ matig vanwege de jaarlijkse injectie met Lipiodol. Tenslotte heeft de DEC verzocht aan te geven dat de proef wetenschappelijk is getoetst en goedgekeurd. Na aanpassing en beantwoording heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 30 gei-

ten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Vaststellen van het moment van verschijnen van, en het volgen van de verspreiding van Rodlet cellen in de ontwikkelende karper (2004053)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 7 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de registratiecodetabel te wijzigen (kolom 9 in 02 en kolom 10 in 1) aangezien hier geen sprake is van anesthesie, maar van euthanasie. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 98 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Practicumproef "Bloedonderzoek" bij het vak Mens- en dierkunde II (2004) (2004054)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 1 maand

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht onder 9 (alternatieven) aan te geven, of het mogelijk is bloed van een slachthuis te gebruiken en zo nee, waarom niet. Tevens heeft de DEC gevraagd de formulering onder 6.a "ongeveer in een eenmalige punctie" te wijzigen, aangezien zij ervan uitging, dat er moest staan "ongeveer 5 liter bloed". Daarnaast heeft de DEC verzocht de lijst van direct betrokkenen correct in te vullen. Tenslotte is verzocht aan te geven dat de proef wetenschappelijk is getoetst en goedgekeurd. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 1 rund. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Practicumproef "Respiratie": Ademhaling in vissen, zoogdieren en insecten (2004) (2004055)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 1 maand

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht onder 4.a. de zinsnede "gekocht in 2001 in een normale dierwinkel" te wijzigen in "de vissen zijn reeds aanwezig". Tevens heeft de DEC verzocht bij uitval in de toekomst in overleg met de DEC gebruik te maken van vissen van de eigen proefaccommodatie. Daarnaast heeft de DEC opgemerkt geen bezwaar te hebben tegen het gebruik van de aanwezige vissen, ervan uitgaande dat ze de behandeling en verzorging krijgen, die voor proefdieren gebruikelijk is. Tenslotte heeft de DEC de onderzoeker verzocht aan te geven dat de proef wetenschappelijk is getoetst en goedgekeurd. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 3 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect van estrogene op vetzuurelongatie/desaturatie in muizenlever (2004056)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 4½ maand

Advies: De DEC heeft de onderzoeker de vraag voorgelegd, of de toediening van wy14643 aan de controlegroep niet ook middels injectie zou moeten plaatsvinden en heeft de onderzoeker verzocht dit toe te lichten en de controlegroep apart in de tabel te onderscheiden, indien toediening vermengd in voer plaatsvindt. Tevens heeft de DEC de onderzoeker gevraagd, of een toediening van 5 microgram per gram niet aan de hoge kant is. Daarnaast is de onderzoeker verzocht de toelichting bij de wetenschappelijke toetsing en goedkeuring nader te specificeren. Bovendien heeft de DEC verzocht aan te geven op welk moment en op welke wijze anesthesie wordt toegepast en hoe de dieren geofferd worden. Tenslotte heeft de DEC de onderzoeker verzocht aan te geven of in overweging is genomen om gebruik te maken van borstkankercellen en zijn afweging hierover te vermelden bij 9. (alternatieven). Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 20 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Voeropnamepatronen en nutriëntbeschikbaarheid bij grazend melkvee (2004057)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 4 maanden

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 26 runderen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Axial muscle deformation and performance in cyprinus carpio L. (2004058)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 3½ maand

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht in de registratiecodetabel in kolom 6 de 1 te wijzigen in 2 of beter te onderbouwen, dat er een belang is voor gezondheid en voeding. Tevens heeft de DEC verzocht vraag 7 aan te vullen, aangezien daar wordt aangegeven dat er pijnbestrijding wordt toegepast en dit niet tot uitdrukking komt in het proefschema. Daarnaast heeft de DEC verzocht vraag 9 in te vullen. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 10 ook de betrokken proefdierversorgers te vermelden. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 5 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: *PILOT*Invloed van weekmakers en (xeno)oestrogenen op de muis (oestrogeen receptor activatie meetbaar door luciferase). (2004059)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 4 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de wijze waarop euthanasie plaatsvindt te wijzigen in het toedienen van een overdosis anesthesie. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 3 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: De effecten van soja op het ontwikkelen en voorkomen van sepsis. Vergelijk van soja en modelstof genisteïne. Herhaling (2004060)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij de mens

Periode toestemming: 4 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven op welke gronden hij verwacht, dat zich bij deze proef de problemen m.b.t. het overeten niet zullen voordoen. Daarnaast heeft de DEC verzocht aan te geven, waarom hij kiest voor het gebruik van 8 ratten in groep A, terwijl de poweranalyse $n=9$ aangeeft. Tevens heeft de DEC de vraag voorgelegd, of het afnemen van 12 monsters middels tailnick, waarvan 8 binnen 40 uur niet aan de hoge kant is en onevenredig veel ongerief veroorzaakt. Bovendien heeft de DEC verzocht bij het gebruik van CO_2/O_2 de verhouding (2:1) te vermelden. Daarnaast heeft de DEC verzocht de titel van de proef aan te passen (soja staat er nog in vermeld) en bij 1.a. en in de registratiecodetabel (kolom 5) het doel te wijzigen (veterinaire hulpmiddelen). Tenslotte heeft de DEC verzocht aan te geven, waarvoor de uitgenomen levers zullen worden gebruikt. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 22 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Conditioneren van de immuunrespons van pluimvee middels smaak (en antigeen) (2004061)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 6 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker in overweging gegeven, gezien het feit dat er op basis van de feitelijke proef een groot aantal vragen tegelijk beantwoord dient te worden, na een beperkte pilot de proef in meerdere fasen uit te voeren. Tevens heeft de DEC de vraag voorgelegd of de toegediende suikeroplossing door de hoge concentratie van invloed is op de afweer van de dieren. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 8. de passage "of i.o.m. de pluimveeaccommodatie zal er naar een bestemming gezocht worden" te verwijderen, aangezien de dieren aan het einde van de proef gedood dienen te worden. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 30 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Trypanoplasma borrelli infectie van de karper (2004062)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten van dieren

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht toe te lichten dat bij 4.c. wordt opgemerkt, dat de infectie niet in ieder individu exact hetzelfde verloopt, terwijl bij 6.a. wordt aangegeven dat de concentratie parasieten in het bloed in zekere mate te voorspellen is, aangezien dit met elkaar in tegenspraak lijkt. Daarnaast heeft de DEC verzocht de vraag m.b.t. de wetenschappelijke toetsing iets uitgebreider te beantwoorden. Tenslotte heeft de DEC verzocht onder punt 7 te vermelden, dat pijnbestrijding niet heeft plaatsgevonden omdat daartoe geen aanleiding bestaat. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 77 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Schildklierfunctie en de ontwikkeling van de gonaden in de rat (5) (2004063)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 7 maanden

X Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven, wat de toegevoegde waarde is van deze proef ten opzichte van eerdere proeven, aangezien zij in het verleden al herhaaldelijk goedkeuring heeft gegeven aan vergelijkbare proeven. Tevens heeft de DEC verzocht het aantal dieren te wijzigen, aangezien er in de controlegroep een worpgrootte van 10 wordt verwacht (=60) en in de hypogroep een worpgrootte van 8 (=80). Daarnaast heeft de DEC verzocht onder 5.b. de passage "in overleg met [REDACTED]" te verwijderen. Bovendien heeft de DEC verzocht bij het gebruik van CO₂/O₂ de verhouding (2:1) te vermelden. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 6.a. toe te lichten, wat BrdU is en of van toediening hiervan ongerief te verwachten is. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 161 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect of exercise on growth factor (IGF-I) mRNA expression in sea bass muscles (2004064)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten van dieren

Periode toestemming: 6 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht duidelijker te omschrijven, of er sprake is van sedatie (vraag 7) of van anesthesie d.m.v. MS222 (6.a.5) en de dosering van MS222 te vermelden. Tevens heeft de DEC verzocht het aantal reservedieren van 5 beter te onderbouwen, aangezien de DEC dit aantal aan de lage kant achtte. Daarnaast heeft de DEC verzocht toe te lichten, waarop de inschatting van verminderd welzijn van de vissen tengevolge van Lordose (4.b.) is gebaseerd. Tenslotte heeft de DEC verzocht aan te geven, wanneer dieren uit de proef worden gehaald. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 50 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect of stocking density on performance, physiological and behavioural responses of African catfish (*Clarias gariepinus*). (2004066)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 10 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht nader te beargumenteren, waarom er gebruik gemaakt wordt van bakken van 120 liter, aangezien hierdoor het aantal vissen erg hoog uitvalt. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, wanneer een groep uit de proef wordt gehaald, aangezien variatie in dichtheid aanleiding kan geven tot excessieve agressie. Tenslotte heeft de DEC verzocht de mate van ongerief voor groep A te wijzigen in "gering". Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 3185 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Is there a relationship between individual's feed efficiency and agonistic motivation/aggression levels in African catfish? (2004067)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 4 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht in overweging te nemen een vluchtmogelijkheid te bieden aan de vis die onderworpen wordt aan agressie. Tevens heeft de DEC verzocht een andere bestemming te zoeken voor de 104 vissen, die niet in de proef worden gebruikt. Tenslotte heeft de DEC verzocht het tekstfragment in 1.b. "Dominant individuals usually will grow faster than dominants" te corrigeren. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 200 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: The effect of stocking density on energy metabolism, behavior and stress responses of European sea bass (*Dicentrarchus labrax*) (2004068)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 6 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht toe te lichten, waarom voor een groep een begindichtheid van 100kg/m³ wordt gehanteerd, aangezien deze vissen nog gedurende 14 weken zullen groeien en 100 kg/m³ in de praktijk al als maximum geldt. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, wanneer een groep uit de proef gehaald wordt. Tenslotte heeft de DEC verzocht de dichtheid te corrigeren in kg/m³, aangezien deze herhaaldelijk in Kg.L-1 is uitgedrukt. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 1285 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Gedragswaarnemingen in het kader van onderwijselement ETH20408 Behaviour & Environment (2004069)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 3 weken

Advies: Aangezien de DEC verwachtte dat er als gevolg van het bij elkaar plaatsen van 2 meervallen, afkomstig uit verschillende groepen fors agressief gedrag zou ontstaan heeft zij de onderzoeker verzocht dit gedeelte uit het voorstel te schrappen of een andere opzet te kiezen. Met betrekking tot de tweede meervalproef heeft de DEC verzocht de toevoegingen aan de bakken beter te definiëren. Tevens heeft de DEC verzocht achteraf de herkomst van de vissen aan de DEC te melden. Tenslotte heeft de DEC de onderzoeker verzocht de proef in te voeren in het dierproefregistratiesysteem. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 80 kippen en 48 varkens. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Onderzoek naar wroetmotivatie als gevolg van compostverstrekking - Is gedrag of substraat relevant ? (2004070)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 3 maanden

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 24 varkens. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Spermatogenese in de tong, Solea solea onder natuurlijke en kweekcondities. (2004071)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 4 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 3 (specificatie diergroepen) "aal" te wijzigen in "tong". Tevens heeft de DEC verzocht bij 7 (pijnbestrijding) en in de registratiecodetabel kolom 11 aan te geven, dat er geen pijnbestrijding wordt toegepast. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 20 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effecten van aerosole immuunmodulatoire homotopen op immuunreacties van de kip (2004072)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten van dieren

Periode toestemming: 5 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht duidelijker te beargumenteren op grond waarvan hij verwacht, dat ingeval van commercieel aangekochte dieren twee keer zoveel dieren nodig zullen zijn. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, op welke wijze de resultaten m.b.t. hennen van de Wageningse selectie representatief zijn voor de rassen, die in de praktijk worden gebruikt. Daarnaast heeft de DEC in overweging gegeven om ook op dag 0 bloedmonsters af te nemen. Bovendien heeft de DEC de vraag voorgelegd, of als alternatief voor de intratracheale toediening een vernevelaar (in een speciaal daarvoor bestemde kast) is overwogen, aangezien dit meer overeenkomt met de praktijksituatie. Tenslotte constateerde de DEC dat de longen macroscopisch worden beoordeeld en heeft zij de suggestie gegeven longmateriaal te bewaren, opdat op een later tijdstip nadere beoordeling mogelijk is. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 84 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Ruimtebehoefte van spelende varkens (2004073)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 3 maanden

Advies: DEC heeft ingestemd met het gebruik van 192 varkens. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Outdoor organic broiler production at organic arable farms (2004074)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij vraag 1a. toe te voegen, welke concrete vragen met dit onderzoek dienen te worden beantwoord. In het voorgelegde proefplan stond dat onder 6a omschreven. De DEC heeft verzocht de passage m.b.t. landschapsverfraaiing te verwijderen. Tevens heeft de DEC verzocht bij 1b de maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie toe te spitsen op de doelstellingen m.b.t. het ontwikkelen van een geïntegreerd systeem. De DEC heeft begrip geuit voor de argumentatie m.b.t. het verbeteren van de positie van de biologische landbouw, maar het onderha-

vige onderzoek is niet primair hierop gericht. Daarnaast was het de DEC niet duidelijk, hoe het meten van de immunologische parameters paste in het geheel van de proef. De DEC heeft verzocht dit duidelijker aan te geven bij 1a en 1 b en bij 6 het proefschema hiervoor volledig uit te werken. Daarnaast heeft de DEC verzocht de mate van ongerief te splitsen per diergroep. Tevens heeft de DEC verzocht bij 5b nauwkeuriger aan te geven, hoe het voersysteem eruit ziet, wat de bezettingsgraad is, welke beschutting er wordt geboden. De DEC heeft verzocht bij 5c nader te omschrijven, op welke wijze de kippen worden gevoerd en op welke wijze de voergift wordt bijgesteld, als een koppel het slecht doet. Bovendien heeft de DEC geconstateerd, dat de vleeskuikens in 70 dagen groeien tot 3 kg, terwijl de proef 84 dagen beslaat. De DEC heeft verzocht om de groei na 70 dagen aan te geven. Daarnaast heeft de DEC verzocht aan te geven, wanneer dieren uit de proef worden gehaald. De DEC heeft verzocht aan te geven, hoe in de afzet van de dieren is voorzien. Tenslotte heeft de DEC verzocht aan te geven, hoeveel bloed er wordt afgenomen. Na beantwoording en aanpassing van de proef heeft de DEC enkele aanvullende vragen gesteld: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de mate van ongerief van het 2 keer bloed tappen bij 160 kuikens te wijzigen in matig. Daarnaast heeft de DEC verzocht aan te geven, of er voldoende licht in de hokken is als de kuikens s' nachts opgesloten worden, opdat ze nog minimaal een uur van voer en drinkwater gebruik kunnen maken. Bovendien heeft de DEC verzocht bij anesthesie aan te geven, dat het niet verenigbaar is met de proef. Tenslotte heeft de DEC verzocht de dieren te doden met T61, aangezien zij van mening was dat decapitatie voor kuikens van 3 weken en ouder geen geschikte dodingsmethode is. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 3100 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Dichtheid en vocalisaties van kippen (2004075)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 6 weken

Advies: De DEC heeft de aanvraag tweemaal besproken. Naar aanleiding van de eerste bespreking heeft de DEC de onderzoeker verzocht het aantal dieren beter te onderbouwen. Tevens heeft de DEC verzocht het proefschema nauwkeuriger uit te werken. Bovendien heeft de DEC verzocht aan te geven, wanneer wordt ingegrepen ingeval van agressief gedrag. Tevens heeft de DEC verzocht de mate van ongerief te splitsen per proefgroep. Daarnaast heeft de DEC verzocht bij 4d (herkomst) "hergebruik" te verwijderen. De DEC heeft verzocht bij 6c de passage m.b.t. varkens te verwijderen. Tenslotte heeft de DEC verzocht aan te geven, waarom en op welke wijze de dieren worden gedood na het einde van de proef. Naar aanleiding van de tweede bespreking heeft de DEC de onderzoeker verzocht de relatie tussen de te beantwoorden vraag en het doel enerzijds en de proefopzet anderzijds beter aan te geven, aangezien de DEC van mening was dat in de voorliggende proefopzet met name kortetermijneffecten zouden worden gemeten van verplaatsing van de dieren en wijziging in groepsamenstelling. Zij achtte voor het meten van het effect van dichtheden in relatie tot huisvesting waarnemingen over een langere periode met een stabiele groep in een vaste omgeving noodzakelijk. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, wat de meerwaarde is van de groepsgrootte van 30 dieren per m², aangezien deze boven de EU-richtlijn ligt voor de huisvesting van leghennen. Daarnaast heeft de DEC verzocht aan te geven, waar de kippen vandaan komen, wat hun voorgeschiedenis is m.b.t. huisvesting (individueel of groep) en hoe dit de resultaten van de proef beïnvloedt. Bovendien heeft de DEC verzocht aan te geven, waar de kippen verblijven, als ze niet in de proef zitten. Bovendien heeft de DEC verzocht de mate van ongerief te wijzigen in gering/ matig. Tenslotte heeft de DEC verzocht de begin- en einddatum van de proef te wijzigen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 40 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: De rol van sc toegediend leptine op het aanvangstijdstip van de puberteit in de vrouwelijke rat (2004076)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 6 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij vraag 1a. beter te omschrijven, welke concrete vragen met dit onderzoek dienen te worden beantwoord. In het voorgelegde proefplan wordt onder 6a aangegeven dat het gaat om het meten van het effect van voerrestrictie. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, waarom de temperatuurtransponder wordt ingebracht: wat gebeurt er met de temperatuurgegevens en op welke wijze zijn ze van invloed op het verdere verloop van de proef? Bovendien heeft de DEC verzocht het inbrengen van de transponder te vermelden bij 6c (bronnen van ongerief). Bovendien heeft de DEC verzocht aan te geven, wanneer dieren uit de proef worden gehaald. Tenslotte heeft de DEC verzocht aan te geven, welk type macrolonbak wordt gebruikt en heeft zij haar voorkeur voor type 4 uitgesproken. Ingeval van gebruik van type 3 heeft de DEC verzocht dit te betrekken bij de schatting van het ongerief. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met

het gebruik van 42 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt

Onderwerp: Genotoxiciteit van methyleugenol en 1'-hydroxymethyleugenol en de interactie met een basilicum-extract (2004077)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. kanker bij de mens

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de afkorting "UDS" toe te lichten. Tevens heeft de DEC verzocht de wijze van anesthesie aan te geven (middel en dosering). Tenslotte heeft de DEC verzocht contact op te nemen met de proefdierdeskundige, om te overleggen over het isoleren van hepatocyten, over de raskeuze van de muis en over het aantal muizen.

Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 4 ratten en 2 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt

Onderwerp: Effecten van verrijkte huisvesting en fermenteerbaar zetmeel op energiemetabolisme en gedrag bij varkens (2004078 + 2004080)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 6 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht om aanvraag 2004078 en 2004080 te integreren aangezien het in 2004080 gaat om een aantal extra metingen aan dieren uit proef 2004078 en de doelstelling en achtergrond van beide proeven vergelijkbaar is. De DEC heeft verzocht in de geïntegreerde aanvraag de mate van ongerief te wijzigen in 2 (gering/ matig). Tevens heeft de DEC verzocht (na overleg met de proefdierdeskundige) aan te geven, op welke wijze de dieren worden gedood. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 256 varkens voor de geïntegreerde proef. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt

Onderwerp: Handhaving van de lichaamstemperatuur van vleeskuikens na uitkomst en het effect daarvan op het gedrag en het ontstaan van ascites (2004079)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 3½ maand

Advies: De DEC heeft geconstateerd dat er sinds de vorige aanvraag (december 2002) veel aandacht is besteed aan de opvang van vleeskuikens, zodat het tweede deel van het uiteindelijke doel achterhaald is en zal de onderzoeker verzoeken deze passage uit het voorstel te verwijderen (1b, onder 2). Bovendien heeft de DEC geadviseerd de kuikens in de proefaccommodatie te laten uitkomen, aangezien controle zo beter mogelijk is. Tevens heeft de DEC geadviseerd, om bij een aantal kuikens de temperatuur d.m.v. een transponder te meten, aangezien het cloacaal meten mogelijk stress veroorzaakt. Daarnaast heeft de DEC verzocht aan te geven, welke praktijksituatie wordt gesimuleerd, aangezien er in de praktijk wel met strooisel wordt gewerkt. De DEC heeft de vraag voorgelegd, of het wellicht mogelijk is een deel van de dieren met strooisel te huisvesten. Tenslotte heeft de DEC verzocht de mate van ongerief te wijzigen in "ernstig", in verband met de koudeshock. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 240 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt

Onderwerp: Effecten van verrijkte huisvesting en fermenteerbaar zetmeel op gedrag en welzijn van varkens (2004080)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: samengevoegd met 2004078

Advies: Aangezien het in 2004080 gaat om een aantal extra metingen aan dieren uit proef 2004078 en de doelstelling en achtergrond van beide proeven vergelijkbaar is, heeft de DEC de onderzoeker verzocht deze proef samen te voegen met proef 2004078 en de observaties en testen van proef 2004080 te integreren in die van 2004078. Naar aanleiding hiervan is deze proef opgenomen in 2004080.

Onderwerp: Regression of Xenopus tadpole tails in vitro as a endpoint for thyroid hormone disruption (2004081)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft de vraag voorgelegd, of het wellicht zinvol zou zijn een groep bloot te stellen aan DMSO+T3. Daarnaast heeft de DEC de onderzoeker verzocht de startdatum te wijzigen. Tevens heeft de DEC verzocht onder 7 "pijnbestrijding" te wijzigen, aangezien deze niet wordt toegepast. Ten-

slotte heeft de DEC verzocht ervoor zorg te dragen dat de dieren na het doorknippen van het ruggenmerg gegarandeerd dood zouden zijn.

Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 56 amfibieën. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Do endocrine disrupting compounds reach the mouse fetus? (2004082)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. kanker bij de mens

Periode toestemming: 4 maanden

Advies: De DEC heeft geconstateerd dat er een tegenstrijdigheid lijkt te bestaan tussen het maatschappelijke doel (risico-evaluaties van hormoonverstorende stoffen) en de formulering onder 6c, dat er geen toxische effecten zullen worden ondervonden en heeft de onderzoeker verzocht dit te wijzigen of nader toe te lichten. Tevens heeft de DEC verzocht de groepen bij 6b uit te splitsen.

Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 54 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Voeropnamepatronen en nutriëntbeschikbaarheid stalrantsoenen melkvee-II (2004083)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de mate van ongerief te wijzigen in matig/ ernstig.

Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 7 runderen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: De kinetiek van LTB-GFP opname in darm mucosa en bloed van de karper. (2004085)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 4½ maand

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht het vasten te vermelden bij de bronnen van ongerief. Tevens heeft de DEC verzocht de TMS-dosering te vermelden, waarmee de vissen worden verdoofd.

Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 105 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Practicum Fish Culture and Fisheries (2004086)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 2 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de mate van ongerief voor de palingen te wijzigen in "matig". Tevens heeft de DEC verzocht de dodingsmethode voor paling te vermelden, na overleg met de proefdierdeskundige. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 56 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: De rol van de transcriptiefactor PPARalpha in de darm (2004087)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere lichamelijke kenmerken bij mensen

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 4b beter te motiveren, waarom dit type dier noodzakelijk is voor deze proef, aangezien beschikbaarheid alleen geen goed argument is. Tevens heeft de DEC verzocht de vraag m.b.t. de alternatieven (9) te beantwoorden.

Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 24 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Isolatie van primaire hepatocyten uit PPARalpha knockout muizen (2004088)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere lichamelijke kenmerken bij de mens

Periode toestemming:

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven, in welke context de geïsoleerde levercellen zullen worden gebruikt, welke vragen er concreet op basis hiervan dienen te worden beantwoord. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven wat de samenhang is van deze proef met andere proeven. De DEC heeft de onderzoeker verzocht proef 2004088 en 2004090 samen te voegen, aangezien ze ervan uitging, dat er een directe relatie bestaat tussen beide proeven. Daarnaast heeft de DEC verzocht de mate van ongerief te wijzigen in "gering". Tenslotte heeft de DEC verzocht de begin- en einddatum te wijzigen. Naar aanleiding van deze opmerkingen is de proef opgenomen in 2004090.

Onderwerp: Isolatie van microsomen uit levers van ratten (verlengingsaanvraag) (2004089)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. hart- en vaatziekten bij mensen

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven, wat de toegevoegde waarde is van deze proef ten opzichte van eerdere proeven, waarnaar wordt verwezen. Tevens heeft de DEC verzocht het omdraaien van het dag- en nachtritme te vermelden bij de bronnen van ongerief (6.c.). Tenslotte heeft de DEC verzocht de verhouding CO_2/O_2 aan te geven. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 12 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Isolatie van primaire hepatocyten uit ratten en muizen (verlengingsaanvraag) (2004090 + 2004088)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere lichamelijke kenmerken bij de mens

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht nader te omschrijven, welke vragen er concreet op basis van deze proef dienen te worden beantwoord. Daarnaast heeft de DEC verzocht aan te geven op grond waarvan hij tot zijn schatting komt dat er 1 keer per maand hepatocyten zullen worden geïsoleerd. De DEC heeft verzocht, ingeval deze proef gerelateerd is aan proef 2004088, deze proeven samen te voegen. Tevens heeft de DEC verzocht de begin- en einddatum van de proef te wijzigen. Tenslotte heeft de DEC verzocht eerst de proef met de 4 muizen ter optimalisatie van de techniek uit te voeren, de resultaten terug te melden aan de proefdierteskundige en afhankelijk van de uitkomsten daarvan de proeven 2004088 en 2004090 uit te voeren. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 40 muizen en 12 ratten voor de geïntegreerde proef. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Plasmacel formatie in verschillende organen van de karper na i.p. immunisatie met GFP (2004091)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 4 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de TMS-dosering te vermelden, waarmee de vissen worden verdoofd. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 10 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Karakterisering van SYCP1 knockout muizen (2004092)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht in overweging te nemen deze proef te combineren met 2004093, aangezien zij ervan uitging, dat er dan met één groep wildtype-muizen kon worden volstaan. De DEC heeft verzocht, ingeval samenvoeging niet mogelijk was, te verklaren, waarom er in proef 2004092 sprake is van 12 vrouwelijke dieren, terwijl er bij 2004093 13 vrouwelijke dieren worden gebruikt. Daarnaast heeft de DEC verzocht de titel van de proef te wijzigen, aangezien er geen sprake is van fokkerij. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, waar de keuze voor de wijze van euthanasie van afhangt (6, 7 en 8). Tenslotte heeft de DEC verzocht vraag 10 (direct betrokkenen) volledig in te vullen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 42 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Karakterisering van SYCP3 knockout muizen (2004093)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht in overweging te nemen deze proef te combineren met 2004092, aangezien zij ervan uitging, dat er dan met één groep wildtype-muizen kon worden volstaan. De DEC heeft verzocht, ingeval samenvoeging niet mogelijk was, te verklaren, waarom er in proef 2004092 sprake is van 12 vrouwelijke dieren, terwijl er bij 2004093 13 vrouwelijke dieren worden gebruikt. Bovendien heeft de DEC verzocht de tekst te corrigeren, aangezien er bij 1.a en 4.c sprake is van SYCP1. Daarnaast heeft de DEC verzocht de titel van de proef te wijzigen, aangezien er geen sprake is van fokkerij. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, waar de keuze voor de wijze van euthanasie van afhangt (6, 7 en 8). Tenslotte heeft de DEC verzocht vraag 10 (direct betrokkenen) volledig in te vullen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 43 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Het verloop van het vetpercentage en het leptine gehalte rond de puberteit in de vrouwelijke rat (2004094)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 1 maand

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 5.b. alle direct betrokkenen te vermelden (zie 10). - Tevens heeft de DEC verzocht de verhouding O_2/CO_2 te vermelden. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 42 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Random zoekregels van verbebraten: experiment met lachduiven (2004095)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 5 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 10 uitsluitend de artikel-9- en artikel-12-functionarissen te vermelden. Tevens heeft de DEC verzocht de individuele huisvesting te vermelden bij de bronnen van ongerief (6.c.). Daarnaast heeft de DEC de onderzoeker in overweging gegeven als alternatief voor het verven van de kop van de duiven, een andere kleur vloerplaat te gebruiken, aangezien de afwijkende kleur tot ongewenste reacties in de groep kan leiden. Tenslotte heeft de DEC verzocht zonder meer schuilkistjes aan te bieden. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 10 lachduiven. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Permanente vergunning tot boedafname bij diverse warmbloedige landbouwhuisdieren, 2e verlengingsaanvraag (2004096)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten van dieren

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 1.a. de laatste zin ("Om bloed van willen verlengen") te verwijderen. Daarnaast heeft de DEC verzocht bij 7 het woord "meestal" te verwijderen. Tevens heeft de DEC verzocht bij de biggen en de kippen de minimumleeftijd te vermelden en bij de geiten/ schapen en konijnen de gebruikte methode voor bloedafname. Bovendien heeft de DEC verzocht het paard in het proefschema te vermelden (6.a). Tenslotte heeft de DEC verzocht niet vaker dan 1 keer per twee maanden bloed af te nemen en de tekst bij 8 ("anderszins zeer beperkt") te wijzigen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van diverse dieren. De exacte aantallen en identiteiten worden aan de proefdierdeskundige gemeld. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Bepaling van het glucose metabolisme in FIAF transgene muizen (2004097)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 1 jaar

X **Advies:** De DEC heeft de onderzoeker in overweging gegeven, om in overleg met de [] te komen tot een homogener samenstelling van de groepen dieren, om zo tot een geringer aantal te komen. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven volgens welk schema het bijspuiten ten behoeve van de anesthesie plaatsvindt. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 72 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Onderzoek naar het onderliggende mechanisme van de cellulaire cytotoxiciteit bij de karper (2004098)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 3 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de zin onder 4.c. aan te vullen ("vergelijking van de dat een..."). Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 27 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Central Place Foraging door konijnen: de rol van dichtheid, kwaliteit en groeisnelheid van voedsel. (2004099)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven, welke maatregelen er worden genomen, om predatie door bunzingen te voorkomen. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, welke artikel-12-functionarissen bij de proef zijn betrokken. Na beantwoording heeft de DEC ingestemd met

het gebruik van 5 konijnen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: The effect of stocking density on energy metabolism, behaviour and stress responses in European sea bass (*Dicentrarchus labrax*). (2004100)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 5 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht het voedingsschema toe te lichten. De DEC heeft geconstateerd, dat de dieren van eenmaal per twee dagen tot tweemaal per dag gevoerd worden en heeft de vraag voorgelegd, of dit wel voldoende is, aangezien het gaat om een zeer actieve vissoort, die normaliter de hele dag kan eten. De term *ad libitum* achtte de DEC dan ook niet juist gekozen. Daarnaast heeft de DEC verzocht aan te geven, of het probleem van de infectie onder controle is en welke maatregelen er genomen zijn ter voorkoming van herhaling. Bovendien heeft de DEC verzocht bij 10 (direct betrokkenen) de naam van een persoon te verwijderen aangezien zij niet art. 9/ 12-bevoegd is. Tevens heeft de DEC verzocht bij 7 aan te geven dat er sprake is van anesthesie, niet van pijnbestrijding (groep C). Tenslotte heeft de DEC verzocht het woord "dish" (4.c., tweede alinea) te vervangen door "fish". Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 750 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Nieuwe (24e) generatie SRBC kippen selectielijnen (2004101)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten bij dieren

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de wijzigingen m.b.t. het immuniseren met KLH ook in het proefplan aan te geven en te beargumenteren. Tevens heeft de DEC de onderzoeker verzocht aan te geven, welk effect hij op langere termijn verwacht op het ongerief van het immuniseren met KLH, aangezien zij ervan uitgaat, dat bij toekomstige, verdergaande selectie de afweer verder gereduceerd zal worden. Daarnaast heeft de DEC verzocht aan te geven, dat de ouderdieren individueel gehuisvest worden t.b.v. de fokkerij en dit aan te geven bij de bronnen van ongerief (6.c.). Bovendien heeft de DEC verzocht bij 4.c. (tweede regel) "23e" te verwijderen. Tenslotte heeft de DEC de onderzoeker verzocht bij 3. (specificatie diergroepen) 1000 kuikens te vermelden, aangezien hij aangeeft te streven naar 1000 kuikens, waarvan er 800 zullen worden geïmmuniseerd. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 1270 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Practicum Fish Culture and Fisheries : anatomie vis en garnaal (2004102)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 1 dag

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 25 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Supplementatie van aminozuren bij kalveren (2004103)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 5 maanden

Advies: De DEC veronderstelde dat de aanvraag een "proof of principle"-proef betrof en dat het niet ging om een zuiver wetenschappelijke vraagstelling. De DEC heeft de onderzoeker verzocht om, indien hij dit onderschreef, 1.a aan te passen. Tevens heeft de DEC verzocht bij 3 (specificatie diergroepen) het aantal reservedieren te wijzigen in 12. Daarnaast heeft de DEC verzocht bij 5.b. de tekst m.b.t. proefperiode te verwijderen ("Bij aanvang..... en kan de benutting ervan worden berekend"), aangezien deze geen betrekking heeft op huisvesting en verzorging en deze tekst te verplaatsen naar 6.a. (proefbehandelingen). Bovendien heeft de DEC verzocht bij 7. aan te geven dat pijnbestrijding wordt toegepast (Ildocaine-spray). De DEC heeft verzocht alle betrokkenen te vermelden bij 10 (direct betrokkenen). Tenslotte heeft de DEC verzocht de mate van ongerief te wijzigen in "matig". Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 18 runderen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Gecombineerd practicum op de onderwerpen Design and Operation of Recirculation Systems en Visvoeding (2004104)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 6 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven, hoe er zal worden gehandeld ingeval er ernstige verwondingen optreden en wanneer de dieren uit de proef zullen worden gehaald. Tevens heeft de DEC verzocht de mate van ongerief te wijzigen in "matig" gezien het aantal handelingen en de uitvoering ervan door studenten. Daarnaast heeft de DEC verzocht de dieren te verdoven voordat ze gehanteerd worden en ze te doden in het kader van de proef, aangezien de DEC ervan uitgaat, dat de vissen na het hanteren beschadigd zullen zijn en niet geschikt voor hergebruik. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 220 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Dissectie van kippen tbv practicum Vertebraten bouw en functie (EZO-31306) (2004105)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 1 week

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 7 (pijnbestrijding) aan te geven, dat er geen pijnbestrijding wordt toegepast. Tevens heeft de DEC verzocht in de registratiecodetabel kolom 6 (belang) te wijzigen in 1. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 20 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Practicum Vertebraten bouw en functie (EZO-31306); Morfologie Amfibien (2004106)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 11 dagen

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de proef op te splitsen, aangezien alleen de larven sedatie krijgen. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 70 amfibieën. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Menginfecties in karpers met twee soorten 'trypanosoma' (2004108)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten bij dieren

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven, hoeveel bloed er per keer wordt afgenomen, hoe vaak een individueel dier wordt getapt en met welke tussenpauze (bij 6.a wordt gesproken van dag 0, 17, 21 en bij 6.c van 1 week tussenpauze). Daarnaast heeft de DEC de onderzoeker verzocht bij 6.c. aan te geven, welke immuunrespons hij verwacht en welke invloed hij verwacht dat deze op de mate van ongerief heeft. Tevens heeft de DEC verzocht de controlegroep, waarbij het nitraatverloop wordt gevolgd te injecteren met het oplosmiddel, dat voor het infecteren van de andere groepen wordt gebruikt. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 8 (toelichting) "in principe" te verwijderen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 55 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Infectie van de karper met *Trypanosoma carassii* (2004109)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten bij dieren

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 6.c. aan te geven, welke immuunrespons hij verwacht en welke invloed hij verwacht dat deze op de mate van ongerief heeft. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 32 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect of stocking density on performance, physiological and behavioural responses of African catfish (*Clarias gariepinus*) - Part 2. (2004110)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 3 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker eraan herinnerd, dat proefaanvragen in het Nederlands dienen te worden opgesteld, tenzij er dwingende redenen zijn om hiervan af te wijken. Tevens heeft de DEC de onderzoeker verzocht de passage m.b.t. European eel (1.b.) te verwijderen, aangezien deze in de onderhavige proef geen rol speelt. Daarnaast heeft de DEC verzocht aan te geven, wanneer dieren uit de proef zullen worden gehaald en wanneer de proef zal worden gestaakt. De DEC heeft de onderzoeker erop geattendeerd, dat het niet mogelijk is van de groepen 1 en 2 tweemaal 10 vissen te gebruiken voor metingen (6.a), aangezien de groepen uit resp. 9 en 18 vissen bestaan en zal hem verzoeken dit te wijzigen. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 10 (direct betrokkenen) de medewerkers van de proefaccommodatie te vermelden. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 837 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Motivatie en fysieke mogelijkheden en verschillen bij vrouwelijke en mannelijke vleeskuikens (2004111)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 4 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 3, 4.d, 6.b, en 7 "vrouw" te vervangen door "hen". Tevens heeft de DEC verzocht de mate van ongerief te wijzigen in "matig/ ernstig" gezien het totaal aantal handelingen en de individuele huisvesting. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij een van de betrokkenen de artikelbevoegdheid te vermelden bij 10 (direct betrokkenen). Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 40 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: De invloed van calcium op veranderingen in genexpressie tijdens de ontwikkeling van obesitas-geïnduceerde insuline-resistentie in muizen (2004112)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 3 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 6.a de hoeveelheid bloed die wordt afgenomen correct te vermelden. In de huidige aanvraag is sprake van een 'druppel' van 6 ml. Tevens heeft de DEC verzocht de mate van ongerief te wijzigen in "matig/ ernstig" gezien het totaal aantal handelingen. Daarnaast heeft de DEC verzocht bij 7. aan te geven dat er geen pijnbestrijding wordt toegepast. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 10 (direct betrokkenen) de naam te verwijderen van een persoon, die niet artikel-9-bevoegd is. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 82 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: patch choice and group dynamics (2004113)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 1.b de zinsnede m.b.t. vertaling naar menselijke groepsprocessen te verwijderen. Daarnaast heeft de DEC de onderzoeker verzocht aan te geven, waarom er metingen aan gras worden gedaan, aangezien de DEC ervan uitgaat, dat de grasgroei in november zeer gering zal zijn. Tevens heeft de DEC verzocht de tekst m.b.t. de 3 ganzen, die niet deelnemen aan de proef te verwijderen (4.a en 4.c) en beter te beargumenteren, waarom wel gekozen is voor de 23 overige ganzen. De DEC ging ervan uit, dat bekendheid van de dieren met elkaar en de beschikbaarheid van de dieren de achterliggende reden vormden. Tenslotte heeft de DEC verzocht aan te geven, hoe de verzorging van de dieren tijdens de weekends zal plaatsvinden. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 23 ganzen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Testen van de werking van anti E. acervulina plantibodies tegen coccidiose in leghennen. (2004114)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten bij dieren

Periode toestemming: 3 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven, of toediening van de stoffen inderdaad oraal plaatsvindt, aangezien zij ervan uitgaat, dat toediening in de krop nauwkeuriger is (in verband met verliezen bij orale toediening). Tevens heeft de DEC verzocht bij groep E (3, specificatie diergroepen) aan te geven, dat er 1x2 mg/ ml wordt toegediend. De DEC heeft verzocht bij 6.a (proefschema) ook groep E te vermelden. Daarnaast heeft de DEC verzocht bij 6.c (schatting van de mate van ongerief) voor alle groepen de orale toediening te vermelden. Bovendien heeft de DEC verzocht aan te geven, of van de plantibodies toxische of allergische effecten kunnen worden verwacht. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 10 (direct betrokkenen) de medewerkers van de proefaccommodatie te vermelden. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 25 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Invloed fysieke vorm van het voer op opname en vertering bij kuikens (2004115)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 5 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de namen van de verantwoordelijke Artikel-12- medewerkers toe te voegen bij 10 (direct betrokkenen). Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 60 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Isoleren van oocysten uit mest van Eimeria geïnfecteerde kippen (2001059 = 2004117)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten bij dieren

Periode toestemming: 2 maanden

X **Advies:** De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 9 (alternatieven) aan te geven, of samenwerking met de [REDACTED] s overwogen, aangezien deze ook Eimeria-antigenen in stand houdt t.b.v. onderzoek. Tevens heeft de DEC verzocht bij 1.a. de wetenschappelijke vraag te herformuleren; enerzijds geeft de huidige formulering geen vraag weer, anderzijds worden de E. acervulina niet geïsoleerd uit de darm, maar uit feces. Daarnaast heeft de DEC verzocht bij 10 (direct betrokkenen) de medewerkers van de proefaccommodatie toe te voegen. Tenslotte heeft de DEC verzocht ten behoeve van een goede registratie een nieuwe proef in het dierproefregistratiesysteem aan te melden (in de 2004-reeks) in plaats van de b-versie van de aanvraag uit 2001. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 20 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Invloed van stress rondom bronst op bevruchting bij gelten (2004118)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 4 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 5.b. en 6.a. de huisvesting beter aan te geven (individuele vs. groepshuisvesting). Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, bij welke mate van agressie en huidverwonding de dieren uit de proef zullen worden genomen. Daarnaast heeft de DEC verzocht bij 6.c. aan te geven, dat de dieren 2 maal worden gemengd (bij aanvang van de proef en na de laatste regumate behandeling). De DEC heeft verzocht de aanvullingen (extra proefgroep) toe te voegen aan het proefplan. Het experiment heeft betrekking op met 3 proefgroepen van 16 dieren (totaal 60 i.p.v. 40 dieren). Bovendien heeft de DEC verzocht bij 10 (direct betrokkenen) de toevoeging "aangevraagd" bij een van de betrokkenen te verwijderen. Tenslotte heeft de DEC verzocht in de registratiecodetabel kolom 6 (belang) te wijzigen in 1. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 60 varkens. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect van sperma dosis op fertiliteit en embryonale overleving bij kippen (2004119)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 3½ maand

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 1.b. beter te omschrijven, wat er uiteindelijk met de verkregen resultaten gebeurt. De DEC ging ervan uit, dat het onderzoek erop gericht is uiteindelijk hanen beter te kunnen selecteren op bevruchtend vermogen. Tevens heeft de DEC verzocht bij 6.a. aan te geven op welke momenten de spermapenetratie, het bevruchttingspercentage en de fertiliteitsduur worden bepaald. Daarnaast heeft de DEC verzocht beter te motiveren, waarom zowel gebruik gemaakt wordt van verdund als van onverdund sperma en aan te geven op welke wijze een effect van de verdunningsvloeistof wordt uitgesloten. Tenslotte heeft de DEC verzocht het aantal hanen te vermelden, dat bij de proef betrokken is. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 32 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Resorptie uit de darm (in-vitro)-Practicum Nutritional Physiology (HAP 30306) (2004120)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 3 dagen

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de verhouding CO₂/O₂ te vermelden waarmee de dieren worden gedood. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 6 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: De 'trade-off' tussen fysiologie/immunologie en gedrag in leghennen (2004121)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven waarom een deel van de genotypisch geselecteerde kippen (immuunrespons) niet getest worden in de crossmazetest, aangezien zij ervan uitging dat de hypothese uitgebreid en beter onderbouwd kan worden indien deze wel getest worden in de crossmaze. De DEC heeft verzocht aan te geven, wat de toegevoegde waarde is van de novel-object test bij deze kippen, indien deze dieren niet blootgesteld worden aan de crossmazetest. De DEC

heeft verzocht de SRBC-dieren voor de crossmazetest in het proefplan op te nemen en eventueel de einddatum van de proef later te plannen. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven of en op welke wijze rekening wordt gehouden met het legpatroon van de kippen (c.q. tijd van de dag). De DEC heeft verzocht de voedseldeprivatie langer te laten duren dan alleen de donkerperiode, aangezien de hennen meestal beginnen te leggen vanaf het moment dat het licht aangaat en het leggen uitloopt tot een flink aantal uren in de dag. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 4.c. het aantal van 10 dieren per lijn toe te lichten, aangezien dit in tegenspraak lijkt met de aantallen, genoemd bij 3. en 4.a. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 124 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect van cafestol op serum lipiden in LDL-receptor knockout muizen. (2004122)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. hart- en vaatziekten bij de mens

Periode toestemming: 2½ maand

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 4.c. het aantal benodigde dieren beter te beargumenteren. Tevens heeft de DEC verzocht in het proefschema aan te geven of de voeropname wordt bepaald tijdens de proefperiode, aangezien zij ervan uitging dat de voeropname bepaalt hoeveel cafestol de dieren binnen krijgen. Tenslotte heeft de DEC verzocht in de registratiecodetabel kolom 1 voor de wildtype muizen te wijzigen, aangezien daar code 2 staat vermeld (transgeen dier). Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 34 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Practicum 2005 bij het vak Gedrag & Hormonen (ETH 20304), vervolgaanvraag 3 (2004123)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 6 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker in overweging gegeven per groep studenten gebruik te maken van slechts 1 nest voor de waarneming van matернаal gedrag en lactatie, aangezien zij het gebruik van 80 pups niet vond opwegen tegen het leerdoel, dat ermee wordt beoogd. Bovendien achtte de DEC het gebruik van een batdetector (6.a.) noodzakelijk om het gewenste leereffect te bereiken. Tevens heeft de DEC verzocht bij 6.a. de zin "Wat er daarna gebeurt is de dierproef" te verwijderen. Het tevoren scheiden van pups en moederdieren is ten slotte ook een onderdeel van de dierproef. Daarnaast heeft de DEC verzocht de mate van ongerief voor alle groepen, behalve de bronstmannen te wijzigen in gering/ matig. De DEC heeft de onderzoeker verzocht het wegen van de pups toe te voegen bij de bronnen van ongerief (6.c.). Tenslotte heeft de DEC verzocht aan te geven, wie worden bedoeld met XXXXXXXXXX (10). Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 88 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt. Met de onderzoeker is afgesproken, dat er later t.b.v. het onderwijs video-opnames van het gedrag van moederdieren en pups zullen worden gemaakt, ter vermindering van het aantal gebruikte dieren in de toekomst.

Onderwerp: LPS-geïnduceerde APP-afgifte: effect van herhaling en endocriene parameters (2004124)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC achtte het aantal bloedafnames per dier erg hoog en heeft de onderzoeker geadviseerd meer dieren minder frequent te tappen. Tevens heeft de DEC verzocht te motiveren, waarom de dieren 2 dagen na de challenge eiwitarm voer en verrijkt drinkwater krijgen toegediend. Daarnaast heeft de DEC verzocht aan te geven op welke wijze rekening wordt gehouden met variatie in LPS-effect tussen verschillende LPS-batches. Bovendien heeft de DEC verzocht beter aan te geven, wat er de bij de eerdere proef, waarnaar wordt verwezen (6.a.) fout is gegaan bij de toediening van LPS en welke maatregelen zijn genomen ter voorkoming van herhaling. Tenslotte heeft de DEC verzocht toe te lichten, wanneer en op welke wijze pijnbestrijding wordt toegepast. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 18 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Neuro-endocrinologie en follikelontwikkeling tijdens de lactatie bij zeugen -2 (2004125)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 6 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker geadviseerd, om de dieren tot twee weken, voorafgaand aan de chirurgische ingreep in groepen te huisvesten. Daarnaast heeft de DEC verzocht aan te geven,

welke lijn gekozen is (i.p.v. de Dallandlijn) en waarom deze minder gevoelig is. Tevens heeft de DEC verzocht bij 6.c. als bronnen van ongerief voor de zeugen transrectaal scannen, individuele huisvesting, scheiden van de biggen en het wegen en voor de biggen ook het wegen toe te voegen. Daarnaast heeft de DEC verzocht de mate van ongerief voor de zeugen te wijzigen in matig/ ernstig. Bovendien heeft de DEC verzocht het aantal overtollige biggen tot een minimum te beperken. De DEC heeft de onderzoeker in overweging gegeven de experimentele tomen zonodig te vergroten. De DEC heeft verzocht aan te geven, hoeveel biggen er naar schatting wegens overcompleet zullen worden gedood. Daarnaast heeft de DEC verzocht bij 7. de anesthesiemethode en de postoperatieve pijnbestrijding aan te geven. De DEC heeft verzocht vraag 9 (alternatieven) uitgebreider te beantwoorden. Tevens heeft de DEC verzocht bij 10 (direct betrokkenen) de toevoeging "aangevraagd" bij een van de betrokkenen te verwijderen. Tenslotte heeft de DEC verzocht in de registratiecodetabel kolom 3 (herkomst) te wijzigen in 1. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 389 varkens. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Practicum ANU 30806: Pensfermentatieprocessen (2004126)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 1 week

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 6.c. beter aan te geven, waaruit het ongerief bestaat, dat de dieren ondergaan. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 6 runderen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Practicum Toegepaste Dier Biologie, onderdeel Rundveevoeding (2004127)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 1 maand

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 2 runderen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Practicum ANU30806: Invloed koolhydraten en vetten op de energiestofwisseling bij varkens (2004128)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 3½ week

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 10 varkens. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Gen- en eiwitexpressiegradiënten in het darmstelsel. (2004129)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij de mens

Periode toestemming: 5 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 4.c. het aantal gebruikte dieren uitgebreider te beargumenteren. Tevens heeft de DEC verzocht de mate van ongerief te wijzigen in gering. Daarnaast heeft de DEC verzocht bij 7. de anesthesiemethode aan te geven. Tenslotte heeft de DEC verzocht in de registratiecodetabel kolom 1 voor de PPARalpha-muizen te wijzigen in 2 (transgeen dier) en kolom 5 in 33 (andere ziekten bij mensen). Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 20 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effecten van randomiseren van vetten op verteerbaarheid van vetzuren bij kalveren (2004131)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 7 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan de formulering m.b.t. het verbod op het gebruik van dierlijk vet (1.b.) toe te voegen "afkomstig van geslachte dieren". De DEC heeft aangegeven geen bezwaar te hebben tegen uitvoering van de proef op genoemde locatie, aangezien de situatie ter plaatse meer toegerust is op het uitvoeren van deze proef en er op proefaccommodatie ingrijpende aanpassingen zouden moeten plaatsvinden. Daarnaast is er bij het betreffende bedrijf veel ervaring met de opfok van kalveren. De DEC heeft er echter op gewezen dat voor haar afweging het argument m.b.t. de gezondheidsstatus (5.a.2) geen rol heeft gespeeld. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 42 runderen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

De DEC heeft aan een positief advies de voorwaarde verbonden dat er dagelijks toezicht plaatsvindt op de verzorging van de dieren en het bijhouden van het welzijnsdagboek door een artikel 12- of 9-functionaris.

Onderwerp: Schildklierfunctie en de ontwikkeling van motoriek en cognitief gedrag in de rat (2004132)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 4½ maand

X **Advies:** De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven, wat elk individueel dier ondergaat en op welk tijdstip, om tot een betere beoordeling van de mate van ongerief te kunnen komen. Tevens heeft de DEC verzocht ook het laatste bloedmonster d.m.v. tailnick te nemen onder CO₂/O₂-verdooving. Bovendien heeft de DEC verzocht u bij 4 a het aantal dieren te wijzigen (48 i.p.v. 60). Bovendien heeft de DEC verzocht bij 7 aan te geven dat ook bij de hyper-normaalpups anesthesie wordt toegepast. Tevens heeft de DEC verzocht de perfusie onder isofluraan uit te voeren. Daarnaast heeft de DEC geadviseerd aan het einde van de proef het hersenmateriaal nader te onderzoeken of in te vriezen t.b.v. nader onderzoek. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 10 (direct betrokkenen) de medewerkers van het [REDACTED] te vermelden. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 67 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Transmissie en uitscheidingspatronen van Eimeria acervulina in vleeskuikens bij twee verschillende inoculatie doses (2004107 = 4133)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. ziekten bij dieren

Periode toestemming: 6 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de dieren aan het einde van de proef te doden, aangezien ze niet geschikt zijn voor hergebruik. Dit biedt tevens de mogelijkheid de darm nader te onderzoeken. Tevens heeft de DEC verzocht de mate van ongerief te wijzigen in "matig" gezien het totaal aantal handelingen. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 3. (specificatie diergroepen) de S-dieren anders te noemen, aangezien zij wel ontvankelijk zijn, maar niet gevoeliger dan andere dieren. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 64 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Schildklierfunctie en de ontwikkeling van de gonaden in de rat: dosis 10ug/100g BW (2004134)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij de mens

Periode toestemming: 4 maanden

X **Advies:** De DEC heeft de onderzoeker verzocht de aantallen dieren correct te vermelden (3), aangezien zij ervan uitging dat er sprake is van 108 mild hyperthyreoïde pups en 126 normo pups. Daarnaast heeft de DEC de onderzoeker verzocht aan te geven, waaruit het ongerief voor de bronstmannen bestaat. Tevens heeft de DEC verzocht de DEC de wijze van anesthesie beter te omschrijven. Bovendien heeft de DEC verzocht de formulering bij 6 a "de pups zijn de eigenlijke proefdieren" te wijzigen, aangezien ook de moederdieren handelingen ondergaan. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 10 (direct betrokkenen) de medewerkers van [REDACTED] toe te voegen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 266 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Schildklierfunctie en de ontwikkeling van de gonaden in de rat 0,50% perchlorate (2004135)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij de mens

Periode toestemming: 4 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de aantallen dieren te verduidelijken, aangezien het niet duidelijk is, of bij de 14 moederdieren de 2 extra dieren zijn inbegrepen. Tevens heeft de DEC verzocht de wijze van anesthesie beter te omschrijven. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 114 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Bepaling van het triglyceride metabolisme in FIAF transgene muizen (2004137)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. hart- en vaatziekten bij de mens

Periode toestemming: 11 maanden

Advies: De DEC heeft aangegeven extreme reacties te verwachten van toediening van de 3 stoffen, die een verstrend effect op de proef kunnen hebben. Toediening van 400 microliter olijfolie, kan een

hevig darmbeweging in gang zetten, Triton maakt de rode bloedcellen kapot en ook de toediening van heparine kan versturende effecten op de proef hebben. De DEC heeft de onderzoeker verzocht zijn zienswijze hierop aan te geven en te motiveren waarom deze stoffen in deze doses worden toegediend. Tevens heeft de DEC de vraag voorgelegd, of het ongerief bij de drie typen muizen inderdaad gelijk is en of er geen afwijkend gedrag kan worden verwacht bij de FIAF-muizen, dat van invloed kan zijn op de mate van ongerief. Daarnaast heeft de DEC verzocht in de registratiecodetabel kolom 13 te wijzigen in 1 (de dieren worden gedood in het kader van de proef). Bovendien heeft de DEC verzocht de geplande startdatum te wijzigen. Tenslotte heeft de DEC verzocht contact op te nemen met de proefdierdeskundige over de status van een van de betrokkenen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 63 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: The effect of stocking density on energy metabolism, behavior and stress responses of European sea bass (*Dicentrarchus labrax*) (2004138)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. gedrag van dieren

Periode toestemming: 8 maanden

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 1285 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect of dietary starch on digestibility and faecal characteristics in *Tilapia* in relation to waterquality management. (2004140)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 6 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de inhoud te vermelden van de tanks, waarin de dieren worden gehouden. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 660 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Fermentatie activiteit en darmflorasamenstelling van *Nijltilapia* en Europese zeebaars- een pilot studie (2004141)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 3 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker in overweging gegeven gebruik te maken van resp. karpers en forellen, enerzijds omdat dit "echte" herbivoren resp. carnivoren zijn, anderzijds omdat er in het verleden met zeebaars nogal wat problemen zijn voorgekomen. Tevens heeft de DEC de onderzoeker verzocht kolom 13 van de registratiecodetabel te wijzigen in 1 (de dieren worden gedood in het kader van de proef). Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 10 (direct betrokkenen) de naam van een betrokkene te verwijderen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 20 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Isolation and characterisation of mitogenic peptides in potato cyst nematode secretions (2004143)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 8 de passage "omdat ze niet meer voor consumptie geschikt zijn" te verwijderen. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 4 kippen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: het meten van stress door houderij procedures bij de karper, *Cyprinus carpio* (2004144)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven wat de meerwaarde is van de blootstelling aan 3 stressoren, mede gezien het feit, dat het effect van het netten en van de waterniveauverlaging vergelijkbaar is. Daarnaast heeft de DEC verzocht het netten nauwkeuriger te omschrijven. Tevens heeft de DEC verzocht het aantal studenten, dat bij de handelingen betrokken is en het aantal handelingen per student aan de vissen aan te geven. Bovendien achtte de DEC de inschatting van het ongerief aan de hoge kant en heeft zij de onderzoeker verzocht deze naar beneden aan te passen. Tenslotte heeft de DEC verzocht contact op te nemen met de proefdierdeskundige over de status van een van de betrokkenen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik

van 54 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Oocyte maturatie en cryoconservering vissen sperma (2004145)

Doel: onderwijs/ training

Periode toestemming: 2 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij punt 7 aan te geven, dat de meervalmannen en karpervrouwen geen verdoving ondergaan. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, waarom de vrouwelijke karpers worden gedood, aangezien zij ervan uitging, dat het waardevolle dieren betreft en zij de noodzaak tot doding niet direct onderkende. Daarnaast heeft de DEC verzocht de mate van ongerief voor de meervalmannen en karpervrouwen te wijzigen in "gering". Tenslotte heeft de DEC verzocht contact op te nemen met de proefdierteskundige over de status van een van de betrokkenen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 8 vissen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Bereiding van een antiserum tegen een eiwit betrokken bij de chromosoom-segregatie (2004146)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 6 maanden

X **Advies:** De DEC heeft de onderzoeker verzocht (nogmaals) duidelijk te maken, waarom bij deze aanvraag geen gebruik gemaakt wordt van kippen. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, hoe de dieren worden verbloed. De DEC ging ervan uit, dat dit onder isofluraan op [REDACTED] zou plaatsvinden. Daarnaast heeft de DEC verzocht bij 6c (bronnen van ongerief) het verbloeden en de serumafname toe te voegen. Tenslotte heeft de DEC verzocht de DEC in kolom 9 van de registratiecodetabel aan te geven dat er sprake is van immunisatie. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 2 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

X [REDACTED]

Onderwerp: Effect van immuunmodulerende producten op salmonella-LPS en een salmonella infectie in ratten (WR78)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij mensen

Periode toestemming: 4 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht, om in het vervolg in de aanvraag te vermelden, dat het vertrouwelijke stuk onderdeel uitmaakt van de aanvraag. Tevens heeft de DEC verzocht vraag 6b aan te passen, daar niet elke bloedafname gevolgd wordt door doden met CO₂. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 62 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Reservedieren (TR33)

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 2 weken

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 6 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect van voedingselwit op een chronische paracetamoldosering in ratten (WR79)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij mensen

Periode toestemming: 6 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker in overweging gegeven eerst de dosis te bepalen. Bovendien heeft de DEC de onderzoeker verzocht toch kooiverrijking toe te passen, zoals een plankje om op te zitten en knikkers om mee te spelen. Tot slot is de onderzoeker gevraagd of dit onderzoek (in vitro) met levercellen kan plaatsvinden. Naar aanleiding van de opmerkingen van de DEC is de proef gesplitst in een pilotproef en de feitelijke proef. De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 60 ratten (20 voor de pilot en 40 voor de eigenlijke proef). De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect van pre- en probiotica op salmonella en E-coli (WR80)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij mensen

Periode toestemming: 3 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker de vraag voorgelegd, of een voerverstrekking van 14 gram per dag niet aan de lage kant is, aangezien de mogelijkheid bestaat, dat dit voor een aantal dieren onvoldoende is. De DEC heeft in verband hiermee verzocht de gegevens m.b.t. de individuele voeropname per dier uit eerdere proeven, waarop deze hoeveelheid is gebaseerd beschikbaar te stellen. Daarnaast heeft de DEC verzocht de proefdierdeskundige een kopie van het (artikel-9-) certificaat en van het doctoraal-diploma van een van de direct betrokkenen te doen toekomen. Tevens is verzocht de dieren bij diarree die langer dan 2 dagen duurt uit de proef te halen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 72 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Genexpressie tijdens darminfectie (TR34)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij mensen

Periode toestemming: 1 maand

Advies: De DEC heeft de onderzoekster verzocht het aantal dieren van 8 per groep beter te motiveren, aangezien zij dit aan de hoge kant vond. Tevens heeft de DEC verzocht toe te lichten, wat de toegevoegde waarde is van de groepen A en D, aangezien in voorafgaande experimenten de salmonella-infectie weliswaar duidelijk gaande was op 2 dagen na de infectie, maar er geen duidelijk effect werd waargenomen. Daarnaast heeft de DEC verzocht bij het gebruik van CO₂/O₂ de verhouding (2:1) te vermelden. Tenslotte heeft de DEC verzocht het protocol voor het gebruik van de reservedieren volledig te beschrijven, aangezien het ook hier een dierproef betreft. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 54 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Opzetten darmonstekingsmodel (TR35)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij mensen

Periode toestemming: 2½ week

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht aan te geven, op welke wijze is getracht een bruikbare kooiverrijking toe te passen en wat de bevindingen daarbij waren. De DEC heeft geadviseerd om contact op te nemen met he [REDACTED] om tot een geschikte oplossing te komen. Tevens heeft de DEC in overweging gegeven, om een groep toe te voegen, waaraan 20 mg TNBS-oplossing wordt toegediend, om de betrouwbaarheid van de uitkomsten te vergroten. Tenslotte heeft de DEC verzocht de mate van ongerief te wijzigen in "ernstig" gezien de combinatie van het ongerief en in de registratiecodetabel kolom 13 (toestand van het dier na einde proef) te wijzigen in 1. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 13 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Fermentatie en weerstand tegen pathogenen (WR81)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij mensen

Periode toestemming: 3 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht meer informatie te verstrekken over de producten 1 t/m 6, aangezien een goede afweging anders niet mogelijk is. De DEC heeft aangegeven behoefte te hebben aan een omschrijving van de stof, het te verwachten effect van de stof en aan informatie m.b.t. de toegevoegde waarde van de stof. Tevens heeft de DEC verzocht aan te geven, wat het effect is van de salmonella-infectie op de mate van ongerief. Tenslotte heeft de DEC verzocht in de registratiecodetabel kolom 13 (toestand van het dier na het einde van de proef) te wijzigen in 1. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 72 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Lactobacillus plantarum gene expression (TR01)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij mensen

Periode toestemming: 1 maand

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht de mate van ongerief te wijzigen in gering/ matig. Tevens heeft de DEC verzocht de verhouding CO₂/ O₂ te vermelden. Tenslotte heeft de DEC verzocht bij 10 (direct betrokkenen) de namen van twee personen te verwijderen, aangezien zij geen artikel-9-functionaris zijn. Na aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 20 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Vergelijking van methoden om het effect van voeding op de proliferatie van dikke darm cellen te meten (TR 36)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij mensen

Periode toestemming: 2 weken

X **Advies:** De DEC heeft de onderzoeker verzocht zijn keuze voor Ki-67 als proliferatiemarker nader toe te lichten. De DEC twijfelde aan deze keuze, aangezien zij meende, dat deze tot expressie komt in fasen, die niet karakteristiek zijn voor de celdeling. De DEC heeft de onderzoeker er naar aanleiding van zijn opmerking met betrekking tot koolverrijking op gewezen dat zij van mening is dat het zeker ook de taak van de onderzoekers is om, in overleg met [REDACTED] tot een oplossing te komen. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 35 ratten. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Immuunmodulerend effect van een voedingssupplement (WM82)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij mensen

Periode toestemming: 4 weken

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 6.a "rat" te wijzigen in "muis". De DEC heeft bovendien de vraag voorgelegd, of toediening van 1 ml per muis niet erg veel is. Tevens heeft de DEC verzocht bij 6.b de formulering "leidt niet tot sterfte" te wijzigen in "er zijn geen klinische ziekteverschijnselen te verwachten". Daarnaast heeft de DEC verzocht de 8 extra muizen, die worden gebruikt voor de pilot vooraf in het proefschema op te nemen. Tenslotte heeft de DEC de onderzoeker in overweging gegeven een verdoving toe te passen voor de intraveneuze toediening van Listeria en heeft de DEC hem verzocht hierover contact op te nemen met de proefdierdeskundige. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 35 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

X [REDACTED] **Onderwerp: My Food 1: Effect van multivitaminen suppletie op moleculaire markers voor gezondheid (2004027.a)**

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij mensen

Periode toestemming: 3 maanden

Advies: De DEC heeft de onderzoeker verzocht bij 'het aantal benodigde dieren' tevens de 10 reserve-dieren te vermelden. Tevens is verzocht aan te geven waarom het noodzakelijk is de dieren een oorknip te geven als zij individueel gehuisvest zijn. Daarnaast heeft de DEC aangegeven moeite te hebben met de mate en wijze van voerrestrictie. De proefdierdeskundige en een DEC-lid hebben hierover contact met de onderzoeker opgenomen. Zij zijn tevens ingegaan op de te verwachten groei van de dieren en de te verwachten voerdeficiënties. Na beantwoording en aanpassing heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 90 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

Onderwerp: Effect van calorische restrictie en multi B-vitaminen suppletie op moleculaire markers voor gezondheid (2004065.a)

Doel: wetenschappelijke vraag m.b.t. andere ziekten bij de mens

Periode toestemming: 11 weken

X **Advies:** De DEC heeft geconstateerd, dat de pilot wordt uitgevoerd bij muizen, die 12 weken oud zijn bij aankomst en daarna 1 week de tijd krijgen om te acclimatiseren op [REDACTED] en op het AIN93-G-dieet, terwijl de muizen in de proef 10 weken oud zijn bij aankomst en daarna 2 weken de tijd krijgen om te acclimatiseren. De DEC heeft de onderzoeker de vraag voorgelegd, of dit geen negatieve consequenties heeft voor de vergelijkbaarheid van de pilot en de feitelijke proef en heeft de onderzoeker verzocht dit toe te lichten. Tevens heeft de DEC verzocht bij een totaal gewichtsverlies van 25% contact op te nemen met de proefdierdeskundige. Tenslotte heeft de DEC verzocht de resultaten van de pilot, aan de DEC te rapporteren. Op basis van de ferugrapportage van de pilto, waarvoor 15 muizen zijn gebruikt heeft de DEC ingestemd met het gebruik van 90 muizen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

X [REDACTED] **Onderwerp: Productie van konijnenantisera gericht tegen plantpathogene virussen en bacteriën.**

Doel: andere wetenschappelijke vraag

Periode toestemming: 1 jaar

Advies: De DEC heeft ingestemd met het gebruik van 30 konijnen. De DEC is van mening dat het doel van de proef het ongerief dat de dieren ondergaan rechtvaardigt.

- c) Het aantal vergaderingen van de DEC in 2004:
plenair (voltallige DEC): 11
niet-plenair (klein comité): 38

- d) Belangrijke procedures of kwesties in 2004:

Binnen de voltallige DEC zijn in 2004 enkele discussies geagendeerd, die boven het proefplanniveau uitstijgen. Zo is er een begin gemaakt met de discussie over de wijze, waarop de ethische afweging binnen de DEC tot stand komt. Deze discussie zal in 2005 worden voortgezet. Tevens heeft er een discussie plaatsgevonden over het herhaald bloedtappen. Hierover is een algemene richtlijn geformuleerd. In 2004 is er voor het eerst een bijeenkomst georganiseerd voor gebruikers van de DEC. Tijdens deze bijeenkomst zijn er over en weer verwachtingen en wensen uitgewisseld, zowel t.a.v. het functioneren van de DEC in het algemeen als t.a.v. het dierproefregistratiesysteem. In de loop van het jaar is er diverse malen een onderzoeker ter vergadering uitgenodigd, om een toelichting te geven op het kader, waarbinnen de door hem ingediende vragen passen, om zo een betere afweging in de toekomst mogelijk te maken. De twee laatstgenoemde activiteiten passen binnen het voornemen van de DEC, om de communicatie met onderzoekers te verbeteren.